

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויחידות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרִשְׁת וִירָא

יציאת השבת:

17:28

ירושלים: 17:28

ב' חשון תשפ"ז

הפטרה: ואשה אחת מנשי בני הנביאים

יציאת השבת ר"ת 17:56

שעון חורף

גיליון 983

כניסת השבת:

16:21

ירושלים: 16:15

"הִנֵּה נָא הוֹאֵלְתִּי לְדָבָר"

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

תארו לכם אדם שנכנס לאחת מחנויות הפארם, הוא מעמית כל טוב לתוך עגלת הקניות ומגיע לקופה. לאחר שהוא מעביר את המוצרים ושומע את עלות הקניה הוא מבקש הנחה. כמובן שסיטואציה כזו תגרום להרבה אנשים לאי נוחות ולהרים גבה, מה אתה מתווכח? כאן זה לא שוק! תארו לכם שהוא מבקש שוב הנחה ושוב פעם... שש פעמים! ודאי זו מבוכה לא קטנה!

מה נפלאות בעינינו התופעה המופיעה בפסוקי פרשתנו. אברהם אבינו עומד ומתווכח עם בורא עולם בעבור אנשי סדום. הקב"ה מגלה את אוזנו של אברהם כי בכוונתו להפוך את סדום ועריה. אברהם מתווכח: אולי ימצאון חמישים צדיקים? והקב"ה עונה לו: לא אהפוך בעבור החמישים. וכך ממשיך אברהם אולי יחסרון חמישה האם תשחית בעבור החמישה את כל העיר? והקב"ה עונה לו: לא אשחית אם אמצא ארבעים וחמישה.

אברהם לא מסתפק בזאת וממשיך במשא ומתן: אולי ימצאון ארבעים. וה' עונה: לא אחריב בעבור הארבעים. הוא ממשיך לשלושים, לעשרים ומגיע לעשרה. וה' אומר לא אשחית בעבור העשרה צדיקים. בכוונה הבאנו את כל מספרי במשא ומתן, להראות את גדלותו של אברהם אבינו, כשמו אב המון גיית, אשר מתווכח בעבור אנשי סדום, עם כל הענווה, "הנה נא הוֹאֵלְתִּי לְדָבָר... ואנוכי עפר ואפר", אך עם כל העוץ: "חלילה לך כדבר הזה... השופט כל הארץ לא יעשה משפט"?... אברהם אבינו הוא הדוגמא לאחריות הציבורית שעל כל אחד מאתנו לקחת על עצמו, אסור שדברים יעברו לידנו. זוהי גדלותו של אברהם שגם כאשר הוא נקרא לניסיון גדול או קטן הוא אומר "הִנְנִי". היום אנו נדרשים למשימות רבות בעד עמנו, יהי רצון שזכותו של אברהם תגן בעד עם ישראל, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה"נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

הפטרת פרשת וירא – האישה השונמית

הפטרת פרשת וירא עוסקת בשני ניסים שחולל הנביא אלישע: נס פך השמן של אלמנת עובדיה הנביא שהציל את בניה מעבדות, וסיפורת של האישה השונמית שזכתה בן בהבטחת הנביא וזה חזר לתחייה לאחר מותו.

נס פך השמן (אלמנת עובדיה): אלמנה של אחד מבני הנביאים פונה לאלישע בצעקה כי הנושה רוצה לקחת את שני בניה לעבדים עקב חוב כספי. אלישע מורה לה לשאול כלים רמים מכל שכניה וליצוק לתוכם ממועט השמן שנותר לה בבית. השמן מתרבה באורח פלא וממלא את כל הכלים, והיא מוכרת אותם כדי לשלם את החוב ולהציל את בניה.

האישה השונמית והבשורה על לידת בן: אישה חשובה ועשירה מהעיר שונם מארחת את אלישע בנדיבות רבה בכל פעם שהוא עובר בעירה, ואף בונה עבורו חדר אירוח קבוע. כאות תודה, אלישע מבשר לה דרך משרתו גיחזי כי בעוד שנה בדיוק ("כעת חיה") היא תחבק בן, והיא אכן יולדת ילד...

הכנסת אורחים, בשורה ופקידה, סכנה והצלה

הדמיון בין הפרשה להפטרה גדול. בפרשה מסופר כי שלושה מלאכים מגיעים להתארח אצל אברהם ולשרה ומבשרים להם על הריון ולידה על אף היותם זקנים. הבן יצחק גדל ואז מצטווה אברהם אביו להעלותו לעולה לבסוף מוקרב במקומו של יצחק אייל וחיויו של יצחק ניצלו. בהפטרה מסופר על אלישע המתארח בבית האישה השונמית ובעלה הזקן ולאחר שנודע לו כי הם חשוכי בנים מבטיח להם כלשון הפרשה: "כעת חיה את חובקת בן". לאחר קיום ההבטחה הבן שגדל להיות נער יוצא אל אביו לקוצרים חש בראשו ובהגיעו לאימו הוא מת. אימו הולכת לנביא אשר חוזר עמה ומחיה את בנה.

הפטרת וירא – אמונה מההפטרה!

בהפטרה ישנו סיפור מופלא על האשה השונמית העושה חסד עם אלישע הנביא וזוכה לאחר שנים של עקרות ללדת בן. ואולם הבן הזה שגדל והפך לנער יוצא אל אביו אל השדה ושם הוא אינו חש בטוב. הנער מובא אל הבית ויושב על ברכי אמו עד הצהריים ואז מת! האשה משכיבה את הנער על מיטת איש האלוקים אלישע, ומבקשת ללכת אליו. לשאלת בעלה: מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת? היא עונה: שלום. הפלא, שכאן מסיימים הספרדים את הקריאת ההפטרה, מה קורה בהמשך?

ויאמר: מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת?

ותאמר שלום – כאן מסיימים הספרדים

בהקשר לכך – מספרים על רבי אריה לוי הצדיק הירושלמי, שהיה לומד עם אשתו בכל שבוע את הפרשה ואת ההפטרה של אותה שבת. והנה בהגיעם להפטרה זו: שאלה אותו אשתו למה הספרדים מסיימים את ההפטרה באמצע הסיפור. אמר לה ר' אריה זצ"ל: גם אני תמיד שאלתי את זה, וודאי שבגלל המתח הם ממשיכים וקוראים כל אחד לעצמו את המשך ההפטרה!

ואז אשתו אומרת: אני יודעת מה הסיבה! אצל הספרדים, ברגע שהאשה החליטה שהיא הולכת לנביא, הם מפסיקים, כי יש להם אמונה שלימה, שאם היא הגיעה לנביא הכל הסתדר על הצד הטוב ביותר. לעומת זאת, אצל האשכנזים הם רוצים לראות את הנס בעיניים, ולכן הם קוראים עד סוף ההפטרה שם מסופר שאלישע הנביא מחיה את בנה של האשה השונמית. חייך רבי אריה, ולמחרת בדרשתו הזכיר את הסבר זה ואף ציין זאת לשבח בשמה של אשתו...

מכאן נלמד עד כמה כוחה של אמונה – נפלא!

זה כל ההבדל

סיבה נוספת לכך שהספרדים מסיימים קודם. מכאן הסיפור של ההפטרה שונה מזה של הפרשה. בעוד אברהם אבינו מקבל על עצמו את גזירת הבורא, על אף שהובטח לו כי ביצחק יקרא לך זרע, הרי שהאשה השונמית אינה מקבלת את הגזירה והמציאות כי בנה מת! היא אמנם לא אומרת את המילה 'מת' לכל אורך הסיפור כדי לא לקבע את המציאות. לשאלת בעלה מדוע היא הולכת לנביא, היא עונה: "שלום". ואף לנביא שאינו יודע את סיבת בואה, היא תאמר דרך רמז: "הלא אמרתי לא תשלה אותי".

ולפי זה, הספרדים קוראים את החלקים המרכזיים הדומים בין הפרשה להפטרה, הצד השווה שבהן: הכנסת האורחים החריגה, הבשורה על לידת הבן והסכנה המרחפת מעל הבן הנולד. לדעת האשכנזים גם ההמשך דומה שהרי בשניהם הבן הנולד ניצל מהסכנה.

קרי וכתוב בהפטרה – נגלה ונסתר

בסיפור יש הבדל בין צורת הקריאה לכתוב בנביא בפסוקים הבאים: "כעת חיה את (אתי) חובקת בן". "מדוע את הולכת, (אתי הלכתי)". בנוסף יש לשאול, מדוע הילד מת ומה טעם ההחיה?

נראה כי הנביא מבטיח לאשה השונמית בן בתנאי שהבן הנולד ילך עמו ויהיה מבני הנביאים. אבל בפועל הבן גדל והולך עם אביו, "ויצא אל אביו אל הקוצרים". כאשר לא התקיימו דברי הנביא הרי שהילד מת.

מתוך דו השיח בן הבעל לאישה השונמית, אנו למדים שהיא היתה אישה רוחנית, הלכה אל הנביא בראש חודש ובשבת. ואילו הבעל לקח את הנער אל עבודת השדה אל הקוצרים.

בעוד הנביא מבטיח את חובקת בן, הרי שבכתוב כותב אתי כלומר, על הילד הנולד ללכת איתי להיות מבני הנביאים. ואולם בעוד האישה מושכת את בנה אל הרוח, הרי שבעלה מושך אותו אל החומר, כאשר הדבר בא לידי ביטוי בצורת הכתיב של שאלתו מדוע את הולכת עכשיו לנביא, "מדוע את הולכת, (והכתיב: אתי הלכתי)", כלומר, לכי איתי, בדעתי.

רק לאחר שהנביא מחייה את הילד ונופח בו מנשימתו, אומר הנביא: שאי את בנך, הרימי והגביהי אותו. עכשיו זה לא רק ילד שנולד ממברכתו של הנביא, אלא ילד שנולד מחדש מרוחו. הילד גדל ומצטרף לבני הנביאים אשר לאלישע ובבגרותו הופך לנביא חבוק. שם זה רומז על התחייה המחודשת שלו לאחר החיבוק של הנביא אלישע - הנופח בו מרוחו. (מתוך "ספר ההפטרות", הרב שושן).

הלכות ברית מילה

א. לילה שלפני יום המילה נקרא ליל "ברית יצחק" ובכמה מקומות נהגו להיות ערים כל הלילה ולעסוק בתורה אצל התינוק, ועיקר הדבר עד חצות לילה. וקבעו סדר לימוד מיוחד ללילה זה. ויש שנהגו להדליק נרות בלילה הזה, ושומחים ושרים בו. כשעורכים סעודה בליל יום הברית, "ברית יצחק", אין הסעודה נחשבת לסעודת מצווה, ואפשר על ידי ברכות בלבד.

ב. אף על פי שכל היום כשר למצות מילה, מכל מקום זריזין מקדימין למצוות, ולכן אין להשהות מצות מילה לאחר חצות היום, בכדי שבואו המוזמנים ויהיה ברוב עם הדרת מלך, שהרי מצות זריזין מקדימין למצוות, חשובה יותר ממצות ברוב עם הדרת מלך. ומכל שכן שאסור להשהות המילה לאחר חמש שעות מן היום, שנראה כאילו מצות מילה בזויה עליו חס ושלום.

ג. יש לאדם להשתדל כמה שיוכל להיות סנדק, לפי שדומה מצווה זו למקטיר קטורת. ומכל מקום בודאי שאין לעשות מחלוקת חס ושלום בזה, וגדול השלום. יש נוהגים לכבד בסנדקאות בנן הראשון את אבי הבעל, ובנן השני את אבי האשה. אולם אם אבי הבעל מוחל על כבודו לטובת אבי האשה, אפשר לכבד את אבי האשה לשבת בסנדקאות בבנו הראשון. וכן מותר לו למחול על כבודו כדי לכבד את אבי אביו.

ד. כשיש מילה בבית הכנסת, אין לומר שם וידוי ונפילת אפים ביום המילה, ואפילו אם מתפללים שם כמה מנינים בזה אחר זה. וכן אין אומרים וידוי אם אבי הבן או הסנדק נמצאים בבית הכנסת.

ה. נוהגים להעלות לספר תורה את בעלי הברית. ובימי שני וחמישי כשיש בבית הכנסת שני בעלי ברית ישראלים, אין להוסיף על מנין העולים.

ו. תינוק שנדחת מילתו מפני שהיתה לו צהבת גבוהה, והבריא, אין צריך להמתין שבעה ימים מעת שהבריא, אלא ימולו אותו מיד לאחר שהבריא. שמאחר והצהבת היא דבר מצוי אצל תינוקות רבים. אין ממתנים עליה שבעה ימים מעת שהבריא. ואם הבריא ביום חמישי או שישי, וכבר עבר יום השמיני ללידתו, אין למולו בימי חמישי ושישי, אלא ידחו המילה ליום ראשון.

ז. אחר המילה מברכים על כוס יין "בורא פרי הגפן", וברכת "אשר קידש ידיד", ומנהגינו שהמברך טועם מהכוס מיד בסיום ברכת "כורת הברית", לפני שאומר "אלוקינו ואלוקי אבותינו קיים..." מחשש הפסק בין הברכה לטעימה.

ח. חייב אדם לעשות שמחה ביום שזכה למול את בנו, וכדרש הפסוק: "וַיַּעַשׂ אֲבֹרָהָם מִשְׂתֵּה גָדוֹל בְּיוֹם הַגְּמֹל אֶת יִצְחָק", הג (ח') - מל, ואע"פ כן הדבר ברור שאין סעודה זו מצווה מן התורה.

לעילוי נשמות אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לחסידות: ציפורי וירושלם. לזכרונות שמוחה. עזר בן עישה. תקוה בת עזיה. אלנה בת גאן. אסנת בת זרבה. מול בת עזרה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. עדן בת רחל. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן מייכל. דוד ביטון הי"ו. לעילוי נשמות: הר"ר מאליה. רבי מסעוד מלול. רבי יעקב זמרים שושן. יצחק דוד. גמסיה דוד. נחיר חיים. ישראל אברהם טק. ארן מעלה. דוד גוסס. מרדכי בן חנו. אסתר וענבר חיים. עמוס זכרי. אסתר בת תורא. אליהו בת פריחה. אריה בן שמעון. ציטה בת דוד. יצחק ולאח אסתר. עזיה עמים. דוד הרל לוי. בנימין דוד. נחיריה שמעון. אסתר אלקוב. שמעון ועליזה סך. מאיר בן אסתר. לאור חיים. דבורה אילן מעלה. מיסאל ועקני. אלה שחר. יצחק בן פנחס. יצחק ושמחה אילון לוי. אורי יצחק אילון הי"ד. סך יאיר יעקב שושן הי"ד. לע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנוור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציציליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד. אברהם ולאח ציטרון ז"ל. להתחזות נעדר צה"ל והנעדרים בכלל